

NAS GLAS

Glasilo Zveze državnih
nameščencev za Slovenijo

v Ljubljani.

Cena posamezne št. 1.50 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din 40.—

Polletna naročnina „ 20.—

Četrletna naročnina „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Okrožnica.

Zveza drž. nam. za Slovenijo razglašala: Z ozirom na čl. 3. in 7. novih Zvezinih pravil (»Naš Glas« št. 34 in 35 z dne 30. decembra 1926) pozivljamo vse krajevne organizacije, da ostanejo z Zvezo slej kot prej v čim živalnejšem stiku.

Ako statutarno do Zveze nimajo nobenih materialnih obveznosti, s tem še ni rečeno, da se izključujejo tudi od neposrednega sodelovanja z Zvezo. Nasprotno, krajevne organizacije so baš z novimi pravili Zveze prevzele delikatno dolžnost, da privedo vse še ne organizirane drž. nameščence svojega področja v njihove stanovske ali strokovne organizacije in potom njih v Zvezo. Zato je zaželeto, da se v Sloveniji ustanovi že v najbližnji bodočnosti čim več Okrožnih skupin drž. nameščencev.

Rekli smo sicer, da okrožne skupine namram Zvezi nimajo nobenih statutarno določenih obveznosti, vendar pa jim bo Zveza zlasti sedaj, ko njeno članstvo šele polgoma narašča, hvaležna za vsak prostovoljni prispevek (čl. 4 a pravil) in bo samo toplo pozdravila, ako bodo okrožne skupine podprle njeno delovanje tudi z dohodki kakršnihkoli družabnih itd. prireditvev.

Radi enotnosti nazivov in poslovanja svetujemo vsem sedanjim krajevnim organizacijam, da skličejo čim prej izredne občne zbere, na katerih naj spravijo svoja pravila v sklad z novimi pravili naše Zveze ter navzemo enotni naziv »Okrožna skupina drž. nameščencev v«

Zveza je pripravljena, da bo tem organizacijam na željo postregla tudi z enotnim načrtom pravil.

Ljubljana, 18. januarja 1927.
J. Bekš, tajnik. M. Paternoster, načelnik.

—k:

Naše glasilo.*

To ni nič manj pereče vprašanje državnih nameščencev, kakor izplačilo razlike, razne redukcije, stanovanjska zaščita itd. Nasprotno! Po mojem skromnem mnenju je to naša najvažnejša zadeva, s katero so vse druge v neposredni zvezi in gotovo nisem osamljen, ako trdim, da temu vprašanju naši voditelji ne posvečajo one pažnje, ki mu gre.

Ni moj namen, kritikovati delo naših vodilnih funkcionarjev in jim dajati nasvetov za njihovo delovanje, ker kritikovati je lahko, nekaj drugega delati. Za svojo osebo moram celo poudariti, da Osrednji Zvezi popolnoma zaupam in sem prepričan, da vselej stori svojo dolžnost. Ako se ne more ponašati z uspe-

* Prinašamo ta članek našega odličnega sotrudnika s pripombo, da jih ni kot prstov na eni roki v vsej Jugoslaviji, ki se bavijo s tako idealnimi zamislimi. Ured.)

hi, kakršnih si želimo, je to izključna krivica naših razdrapanih stanovskih organizacij. Ker pa je O. Z. v zadnjem času pokazala posebno agilnost in inicijativnost za reorganizacijo naših strokovnih društev, smatram za umestno, da podam tu nekaj svojih misli, kako naj se med nami okrepi zmisel za stanovske organizacije in vzbudi stanovska zavednost. To se mi zdi tem bolj potrebno, ker je povsem mogoče, da naša centrala v Ljubljani vsled obilice poslov ne utegne na vse misliti, zato pa mi »prečani« toliko bolj občutimo obstoječe nedostatke, ker osebno nismo informirani o tem, kaj dela in namerava centrala, ampak smo v tem oziru v zvezi z njo le potom tiska.

Da »Naš Glas« ni to, kar bi moralo biti glasilo javnih nameščencev, o tem mislim, smo si vsi edini. Vzrokov ne bom našteval, ker jih je preveč, glavni pa je vsekakor pomanjkanje stanovske zavednosti in čuta solidarnosti. Slavno upravništvo bo reklo: »Zakaj pa nisi bolj agitiral za »Naš Glas«, zakaj nam nisi nabral več naročnikov?« Res je, da je bil moj uspeh v tem oziru bolj majhen, dasiravno sem storil vse, kar je bilo v moji moči. Povedati moram pa tudi, da je bil vočigled pripombam, ki sem jih pri svoji nabiralni akciji moral prenesti, še vedno časten. Vsakdo, ki se je pečal z nabiranjem naročnikov ve, kako nehvaležen posel je to.

Dvigniti moramo naše glasilo! To naj bi bila prva parola Osrednje Zveze! Dvigniti ga moramo na tako stopnjo, da se bodo naročniki sami javljali in ne bo jih treba nam iskati. Mi moramo imeti svoj dnevnik, tovariši, razumete! Ako tega ne dosežemo, potem je bolje, da vržemo puške v koruzo. (Tako pa spet ne! Ur.) Večina bo zmajala z glavo in rekla, da nimam pojma o taki stvari; jaz pa sem trdno prepričan, da se z malo dobre volje, požrtvovalnostjo in delom da vse doseči.

Ali je potrebno, da imajo učitelji, poštarji, porezniki, financarji, železničarji, razni upokojenci itd. vsak svoje glasilo, ki izhaja po enkrat, dvakrat, trikrat na mesec ali celo na leto (glej »Činovnički Glasnik«, ki izhaja »po potrebi«)? Ali nismo vsi skupaj državni uslužbenci? Ali se razne stroke tako sovražijo med seboj, da se ne bi mogle zediniti za skupen dnevnik pod kakršnimkoli naslovom? Tvarine bi bilo iz raznih strok več kot dovolj. V tem dnevniku naj bi bilo v raznih nadpisih prostora za vse stroke državnih uslužbencev. Dvomim, da bi bilo toliko materiala, da ga en dnevnik ne bi zmožel. Če bi se pa izkazalo, da je eden premalo, naj bi se sporazumno z vsemi strokovnimi organizacijami določila eventuelno za posamezne pokrajine posebna glasila. Dokler bi pa eden dnevnik zadostoval, naj bi bil glasilo vseh državnih uslužbencev od Ljubljane do Bitolja, od Sobotice do Dubrovnika. Tudi tiskalo naj bi se

v vseh treh jezikih, dokler ne bi imela vsa bo pokrajina svoj dnevnik. Ne morem si misliti, da takega lista, ki bi poleg strokovnih člankov iz najrazličnejših strok državne službe prinašal tudi aktualne dnevne in svetovne vesti, ne bi z zanimanjem čital vsah državni uslužbenec. Saj vsak rad zve, kaj je novega v drugih resortih, v katere nima vpogleda; tu pa bi imel najlepšo priliko, da se o vsem informira. Kdor se pa za druge stroke ne briga, bo pač čital le to, kar ga zanima; s tem, da bo naročnik skupnega glasila, bo vendarle ojačil stanovsko solidarnost in zavednost.

Pa tudi za publiko bi moral tak list prinašati informativne sestavke. Kolikokrat ljudje ne vedo, kako jim je postopati v eni ali drugi stvari. Uradnik prvi dobi avtentične in povsem zanesljive predpise in v kolikor so namenjeni javnosti, bi se prav lahko priobčevali v tem časopisu. Ako bi šel list v tem oziru na roko širokim slojem naroda, bi si gotovo pridobil mnogo naročnikov tudi med privatniki, ki imajo večkrat opraviti v državnih uradih.

Koliko energije in upravnih izdatkov bi se prihranilo, ako bi likvidirali vsi dosedanji lističi najrazličnejših strok, ki ne pomenijo niti za dotično stroko nič, še manj pa za javnost in bi se vse delovne sile koncentrirale v enem dnevniku. Ako bi se posrečilo prepričati stanovske organizacije raznih strok, da je edini spas vseh državnih uslužbencev le v skupnem glasilu, potem smo že dosegli 90 odstotkov svojih zahtev in ostalo bi si priborili igranje. Kakor hitro bi imeli skupen reprezentativen dnevnik, bi lahko tudi pri volitvah samostojno nastopali in sigurno bi si izvolili lastno parlamentarno delegacijo, ki bi zastopala naše interese v parlamentu in ne bilo bi nam treba beračiti za svoje pravice okrog raznih političnih strank. Učimo se politike od naših zatiralcev! Ali se ne držijo na površju vse stranke le s pomočjo svojih »lajbžurnalov«?

Koliko pametnih misli in dobrih nasvetov je že prinesel »Naš Glas«! Toda kaj pomaga, ko niti ena desetina javnih nameščencev ne čita takih predlogov, ker niso naročniki tega lista. Zato ostane ogromna večina državnih nameščencev izven centrale o nameravanih korakih naših voditeljev neinformirana in brezbrizna, vsled česar se že vnaprej vsak uspeh izjalovi. Predvsem je potrebno, da se kaka dobra misel kolikor mogoče razširi med celokupnim uslužbenstvom, ki jo naj izkristalizira, in ko je zadobila dovolj simpatije in konkretno obliko, naj se jo skuša realizirati. Uspešno širiti pa moremo nove ideje le potom tiska.

Utemeljevati še nadalje potrebo lastnega dnevnika, bi bilo odveč. Vsak organiziran delavec ve, da mu je stanovsko glasilo v njego-

vi borbi za vsakdanji kruh neobhodno potrebno.

Če se ne motim, obstoji pri O. Z. poseben časnikarski odsek. Priporočal bi mu, da sklene anketo zastopnikov vseh onih stanovskih organizacij, ki že izdajajo vsaka svoje glasilo. Na tej anketi naj se najprej ugotove vzroki, ki so doslej onemogočali izdajo skupnega lista; nato pa naj bi se te dozdevne ovire z razumevanjem kritičnega položaja državnih uslužbencev in s kar največjo širokogrudnostjo skušale odpraviti in ustanoviti bazo, na kateri bi bilo mogoče izdajanje dnevnika, ki bi zastopal vse stroke državnih uslužbencev. Kadar bi bil dosežen sporazum med slovenskimi organizacijami, bi stopili v stik s Hrvati in Srbi. Ako se je celo med radikali in radičevci dosegel sporazum za skupno delovanje, ni vrag, da bi se ne dosegel med drž. uslužbenci, vsaj med slovenskimi organizacijami.

Z upokojenci vred nas je menda okrog 250.000 v vsej državi. Kadar bo naša zavednost tako prodrila, da bomo vsi organizirani v skupni zvezi, ne bo treba več agitirati za naš dnevnik, ki bo takrat gotovo izhajal v 250.000 izvodih. Ker pa vem, da je do tega še daleč, se zadovoljim za začetek samo z desetino gornjega števila. To število naročnikov pa lahko dosežemo takoj, kakor hitro je zgoraj omenjeni sporazum med organizacijami dosežen. In če izhaja naš list v 25.000 izvodih dnevno, že lahko konkurira pri današnjem stanju našim največjim političnim dnevnikom. Treba je le, da bode list vsestransko tako urejevan, da čitatelji ne bodo imeli poleg njega potrebe še po kakem političnem dnevniku.

I. Rostan:

Uradniški kreditni zakon.

Občni zbor O. Zveze, ki se je vršil 2. januarja 1926, se je tako zavlekel, da moje poročilo o »uradniškem kreditnem zakonu« pri točki »slučajnosti« sploh ni prišlo na vrsto. Zato so se pač sprejele resolucije glede tega, ter sklenilo, da naj pride poročilo prej v »Naš Glas« in se bo o njem razpravljalo pri prihodnji seji Glavnega odbora.

Če le mimogrede pripomnim, da se je na občnem zboru O. Z. govorilo ves čas o naši pasivni bilanci, bom skušal v nastopnem poročilu podati vsaj nekaj praktičnih nasvetov, kako bi se naš desolatni položaj zopet spravil s poševe črte na ono linijo, ki vodi kvišku!

Da je naš Uradniški zakon zlasti v svojem materialnem delu popolnoma nezadosten — o tem razpravljati bi bilo škoda časa, bi bila mlačva prazne slame. Preden je izšel ta zakon, sem ugotovil, da imajo slovenski državni nameščenci 8—10 milijonov dinarjev dolga. Sedaj po preteku 3 let, kar ta zakon obstoji, ugotavljam, da ima circa 15000 državnih nameščencev v Sloveniji 25 milijonov Din dolga. Če je številka glede nameščencev faktično večja, potem je število dolgov verjetno še večje. Vse dolgove državnih nameščencev cele države cenim na circa 300 milijonov dinarjev. Tem strašnejše pa se prikazuje ta številka baš v tem, da so se ti dolgovi morali narediti samo pod pritiskom težavnega ekonomskega stanja drž. nameščencev, ker njih plače ne zadostujejo več za golo življenje. A to so samo oficijelni dolgovi, to se pravi, ki se jih da s številkami otipati, in ki so zavarovani s kritjem. Če pa prištejemo tem izkazanim dolgovom še neoficijelne dolgove, ter dolgove, ki jih uslužbenci vsled svoje kreditne nesposobnosti ne morejo narediti, jih pa morajo plačevati s svojim zdravjem in zdravjem svojih otrok in žena, za kar imamo premnogo dokazov v naraščajoči mortaliteti v naših vrstah, ter slednjič prištejemo tudi materialno in moralno škodo, ki jo država trpi vsled raznih poneverb, ki so ponajveč v vzročni zvezi z nedostatnimi našimi plačami, lahko trdimo, da znaša naša celotna pasivi-

teta eno celo, grozno milijardo Din. Bog se nas usmili!

Mislečega človeka se polašča obup, kako bo to končalo, če bo šla pauperizacija državnih nameščencev v tej progresivi dalje. Z neizprosno brzino se bližamo veliki socialni drami našega stanu.

Tej pauperizaciji, ki izziva že tudi v inozemstvu pomilovanje in jemlje naši državi ves ugled in kredit, je treba energično zastaviti korak. Takoj se mora podvzeti potrebna akcija za razdolžitev državnih nameščencev!

Že pred dvema letoma sem bil v imenu »Hranilnega in posojilnega konzorcija javnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani« predložil ministrskemu svetu tedanje Davidovič-Korošičeve vlade spomenico, v kateri sem ji priporočal sanacijo nevzdržnega ekonomskega položaja drž. nameščencev v obliki posebnega zakona, in sem dobil iz kabineta min. sveta izgotovilo, da bo vlada predložila Narodni skupščini tak zakon, ki naj bi imel organizirati ceneni kredit v svrhu razdolžitve drž. nameščencev — takozvani **uradniški kreditni zakon**.

Nismo vajeni slišati s tega visokega mesta pogosto takšnih prijaznih zagotovil, pač pa sprejemati udarce in zapostavljanja. Zato nam mora biti v resnici žal, da je kmalu na to padla ta vlada; ž njo so padli tudi vsi moji dobri načrti v vodo.

Toda treba je znova poskusiti srečo. Vsako nadaljno odlašanje in popuščanje v tem perečem vprašanju bi bil smrten greh. Jaz za danes nisem še pripravil perfektnega osnutka takega zakona. Menim, da je treba najpoprej potom referendumu dognati mišljenje v podrobnostih takega zakona s strani širše naše uradniške publike in je namen mojega današnjega poročila le, da sprožim to važno vprašanje in podam nekaj temeljnih misli, ki naj bi se vpoštevale pri snovanju tega zakona.

Kako stališče bi v stvari izvzela najnovejša Uzunovičeva vlada, je zelo negotovo. Treba ji bo vsekako od avtoritativne strani dopovedati, da utegne postati nadaljnja pauperizacija državnih nameščencev državi sami nevarna. Čim bolj se goni lajna: redukcija, redukcija in zopet redukcija — bolj dviga svojo glavo hidra — korupcija! Treba bo že poseči po globlji državniški modrosti in ustvariti pogoje za temeljito preosnovo naših socialnih razmer sploh. To se da doseči le potom dobre socialne zakonodaje. Semkaj bi spadal po svoji gospodarski nujnosti tudi uradniški kreditni zakon, ki bi dodatno k Uradniškemu zakonu urejal in izpopolnjeval našo gospodarsko in socialno zaščito. Vendar se ne smemo vdajati iluzijam, da bo državna oblast prevzela vse obveze iz tega zakona na svoje rame. Tega tudi ne moremo zahtevati. Državna oblast naj da samo moralno oporo, materialno pa s tem, da take kreditne zadruge, ki že obstoje, kot je na primer naš konzorcij, pospešuje s subvencijami, da bi jim bilo omogočeno poceniti kredit, oziroma da omogoči snovanje takih kreditnih zadrug tam, kjer še ne obstoje. Pripominjam, da smo že na neki anketi, če se ne motim, aprila 1924 razpravljali glede organizacije uradniškega kredita in prišli do istih zaključkov, ki bi morda tudi danes ne bili drugačni. Zato le ponavljam takratne naše zahteve in mislim, da bi za prehodni čas morala državna oblast odrediti, da bi »Savez nabavljalčih zadrug« v Beogradu čimprej izvedel centralno kreditno organizacijo državnih nameščencev, dotlej pa odstopil že obstoječim kreditnim organizacijam po teritorialnih principih odpadajoči del onega 60 milijonskega fonda iz znane uredbe o nabavljalnih zadrugah, ki ga upravlja. Državna oblast naj bi tudi vplivala, da bi Narodna banka odprla združnim zvezam ceneni kredit in da bi državne banke in

denarni zavodi, ki opravljajo državni denar, oddajali takšnim zadrugam nekaj svojih vlog v okviru zakonske možnosti. Samoposebi se razume, da bi morale tudi vse organizacije državnih nameščencev, vsaj vse one, ki so, kar se tiče Slovenije, včlanjene pri »Osrednji Zvezi«, nalagati svoje razpoložljive denarje pri »Hranilnem in posojilnem konzorciju« v Ljubljani. Dokler se organizacije ne otresejo tega grdega znaka stanovske nezavednosti in desolidarnosti s tem, da nalagajo te prihranke pri spekulativnih bankah, je zastoj pričakovati od njih one moralne sile, ki jo je treba v borbi za naš obstoj.

Sedaj pa bo treba načeti z jako trdim orehom. Upajmo, da si pri tem ne polomimo zob. Neizbežno je namreč tudi, da bomo morali nekaj teh žrtev vsekako prevzeti nase tudi sami. Zato sem mnenja, da bi se osnoval kot kreditni zakon nekaj analogon k že znani uredbi o nabavljalnih zadrugah.

Res je: Mnogo nejevolje, kritike in obsodbe, razburjenja in prahu je dvignila ta uredba svojčas med nami. Toda tudi to se je do danes že poglelo in prebolelo. Praktično bi pa nam v analognem primeru le pomagale in dobro služile vse izkušnje, pridobljene iz te uredbe, ko po tolikih letih šele znamo prav presojati vse dobre, pa tudi pomanjkljive njene strani.

Ampak žrtve! Cenjeni prijatelji, glede te točke moramo zopet enkrat izpregovoriti resno besedo. Žrtve morajo biti povsod. Slovenska inteligenca, mislim, v kolikor se mi prištevamo k nji, ima za svojo ekonomsko zaščito pokazati do danes tako malo dokumentov materialne požrtvovalnosti, da o njej niti prav govoriti ne moremo. Vzemimo si za zgled ročno delavstvo. Delavec, ki živi iz rok v usta, nikdar ne vpraša, ampak kot nekaj samoposebi umljivega odrine od svoje nestalne, skromne tedenske ali mesečne mezde svoj **nemajhni** obulus za svojo strokovno, gospodarsko ali politično organizacijo. Odveč bi bilo kazati na velikanske pozitivne uspehe zavednosti slovenskega delavstva zadnjih 40 let v socialno in gospodarsko političnem oziru. Kako majhni smo mi intelektualni delavci napram njim! Ampak ne bo drugače, da bomo tudi mi morali nastopiti tisto, če tudi trnjevo pot, ki jo je hodilo ročno delavstvo vsega sveta in jo gre še danes, ki pa s svojim ponosnim, upornim pohodom presnavlja ta materialistični, kapitalistični in hladni racionalistični svet v njegovih temeljih.

Prispevanje od naše strani bi bilo obvezno za vse državne nameščence in bi se prispevki odtegovali od mesečne plače. Tako bi bili pritegnjeni k vzajemnemu sodelovanju tudi vsi oni mnogoštevilni mlačneži, ki le od daleč gledajo na malo peščico marljivih in požrtvovalnih čebelic, so pa prvi zraven, če je treba požeti sadove njih truda in trpljenja. Ta racionalna poteza bi povzročila tako velik plus v naših organizacijskih financah, da bi bila s temi prispevki poravnana tudi že članarina in drugi prispevki, ki jo imamo dajati za svoje stanovske, gospodarske, kulturne in druge smotre naše privatne inicijative. S tem bi odpadle vse funkcije društvenih funkcijonarjev, in bi bilo prihranjeno članom veliko nepotrebne izgube časa, skrbi in sitnosti; skratka, v upravo naših organizacij bi bil vpeljan red.

Ker bi kreditni zakon reševal že po svoji naravi najbolj pereča socialna vprašanja, se bo moral s svojimi določbami dotikati prav vseh področij našega gospodarskega in socialnega življenja. Zato bo moralo biti v tem zakonu preskrbljeno za obrazovanje vsakovrstne glavnice, ki bo po določenih odstotkih zalagala uradniške kreditne zadruge v svrhu kreditiranja njih dobrotvornih institucij, kot so n. pr.: razdolžitvena akcija; bolniško in pogrebno zavarovanje in zavarovanje za slučaj onemoglosti pred dospelostjo zakonite pokrajine; aprovizacijski predujmi čla-

nom nabavljajnih zadrug; hipotekarna posojila za zgradbo uradniških stanovanj; dotacije uradniškim zbornicam oziroma njenim predhodnicam Osr. Zvezam, ali kakim enakim stanovskim reprezentancam; potem prispevki za zgradbo uradniških domov itd.

Da bodo ti krediti ustrezali svojemu namenu, bo morala biti obrestna mera čim najnižja, zlasti v razdolžitvene namene ne bi smela biti višja od 5 od sto. Zakon utegne biti torej zelo širokopotezen, morda celo kompliciran. Prav radi tega se z izvrševanjem tega zakona poverjenih uprav ne bo smelo centralizirati, ampak bodo morale te uprave biti porazdeljene po pokrajinah, oziroma oblastih. In da bi bil kapital vedno mobilan, se bo moral tudi ta sproti nakazovati v to določenim pokrajinskim, oziroma oblastnim kreditnim zadrugam.

Morda se bo zdel ta načrt marsikomu na prvi pogled prekompliciran in bi si želel jednostavnejše garniture zakona, ki bi imel v mislih edino le razdolžitev uradništva in nič drugega — vse ostalo pa bi se postopoma uvedlo pozneje.

Najprej pa moramo imeti osnutek sam. Pri tej priliki mi je čast v imenu upravnega odbora Hranilnega in posojilnega konsorcija izjaviti, da je konsorcij pripravljen v slučaju, da O. Z. načeloma osvoji idejo razdolžitve potom kreditnega zakona, razpisati 3 nagrade za najboljši osnutek takega zakona in sicer po 1000, 800 in 600 Din. Osnutek naj bi ocenila posebna žirija 5—10 članov od O. Z. in konsorcija.

Nastane pa tudi vprašanje, kaj potem, če bi vlada o kakemkoli takem projektiranem zakonu ne hotela nič slišati? Tudi na to moramo biti pripravljene. Koliko smemo pričakovati od takih vlad, kakor smo jih imeli doslej, o tem priča ena sama dolga, žalostna povest javnih nameščencev v Jugoslaviji od početka pa do danes. Intelektualni delavci Jugoslavije smo zaslužili pač boljšo usodo.

Tudi med političnimi strankami brez izjeme nimamo iskrenih prijateljev niti zanesljive zaslombe. Od začetka je že še bilo. Spominjam se, da so na primer na shodih O. Z. ahi pa na drugih naših javnih prireditvah svojčas kar tekmovali narodni poslanci, kdo bo prej prišel do besede. Danes še blizu ni nobenega več. Zdi se, da to ni nič več treba; zato pa — z žalostjo bodi konstatirano — polnijo baš državni nameščenci shode političnih strank, ki bi sicer še ene zaupne širše seje ne spravili skupaj, če ne bi bilo neizogibnih uradniških kulis. Zato pa vsem, ki se jih tiče, ta-le odgovor:

Prišel je čas, da se tudi državni nameščenci preorientirajo v kako pozitivno smer. Edino pravo linijo v tej orientaciji bodo našli v samih sebi. Dovelj nas je in tudi močni smo dovelj, da lahko postavimo na mesto tuje autoritete, svojo lastno autoriteto. Ta autoriteta naj bi se na zunaj počitovala v **stanovski reprezentanci**, predstavljajočo nas kot razred, kot celoto, ki se prostovoljno podrejuje njeni mogočni volji, stremeči za najracionalnejšo izrabo vseh naših gmotnih in moralnih sil v eno samo energijo!

Kolikor O. Z. še manjka do take autoritete, je naša najbližja in najnujnejša naloga, da ji damo sredstev za to, da postane autoriteta! Zato mora na mesto apatije, inicijativa; zakaj inicijativa rodi pozitivno delo, to delo pa rodi uspeh. Naše organizacijsko omrežje je tako izborna zasnovano, da nas sme zavidati zanj vsaka politična stranka. Toda to velikanski aparat ne dela. Ne dela, ker mu manjka duše. Kako dolgo še bomo čakali, da pride tisti čarodej, ki bo zdramil iz spanja tega velikana, kralja Matjaža, da potegne meč in nas dopelje v boj za našo pravdo?!

V formalnem oziru predlagam sledeče resolucije:

1. Osrednja Zveza vzemi prečitani referat po zahtevi uradniškega kreditnega zakona na znanje.

2. Izvoli 10 članski odbor, ki bo imel nalogo, da v smislu referatnih smernic zbere, prepraša in prouči potrebno gradivo za oceno načrta Urad. kredit. zakona.

3. Da do 1. aprila 1927 predloži ministrskemu svetu spomenico, podprto z že izgotovljenim osnutkom zakona, ki naj pride čimprej pred narodno skupščino.

4. Da takoj predloži min. svetu spomenico, da privoli »Savez nabavljajkih zadruga v Beogradu«, da od fonda iz znané uredbe o nabavljajnih zadrugah otvori »Hranilnemu in posojilnemu konsorciju javnih nameščencev« v Ljubljani začasni kredit do zneska 1 milijon dinarjev.

5. Da izda oklic na vse v O. Z. včlanjene organizacije, da imajo ves svoj razpoložljivi društveni denar nalagati prvenstveno pri kreditni zadrugi javnih nameščencev in upokojencev — ki je »Hranilni in pos. konsorcij v Ljubljani«!

(Kakor že omenjeno, so bile sprejete na občnem zboru tudi te resolucije. Objavili smo jih tudi že v prejšnji številki N. Gl. Ur.)

Dalmatinski, zagrebški Savez in naše glasilo.

(Konec.)

Neumjesna je primjetba uredništva Našega Glasa o travanjiskim službenicima, jer u benkovičevoj skupini učlanjeni su samo par stotina općinskih činovnika, te Trgovačke komore i okružnog ureda za osjeganje radnika. Isključivo dakle onih činovnika — osim državnih, kojih je najviše — koji u izvjesnom opsegu vrše funkcije državne uprave na temelju naročitih zakonskih propisa.

Prije nego dovršimo dozvolite nam, da istaknemo još jednu veoma važnu okolnost t. j., da u udruzi javnih činovnika u Zagrebu »brataničeva grupa« ima također učlanjenih samoupravnih i drugih nedržavnih činovnika, a da su njezin članovi državni činovnici samo prve i druge kategorije, pa ipak može biti u Glavnom Savezu! Što kažete na ovo? Ova udruga, koja je prije bila jedna potrošna zadruga, broji 4 do 500 članova, dok zagreb. Savez ima 4500. Besmiselno je stoga pledirati da se benkovičeva skupština združi sa brataničevom skupinom. Da je Glavni savez učlanio Zagreb, Savez moglo se je naći zgodnijeg načina, da se ove dvije skupine združe, jer istina obe nemogu i nesmiju u jednom te istom mjestu opstojati, n. pr. da se raspusti uprava jedne i druge, da se postave nova lica ili komesare, te da ovi fuzionišu obe skupine ili slično.

Sam predsjednik Zveze g. Lilleg na početku kongresa naglasio je, da Slovenci postavljaju posljednju nadu na ovogodišnjoj glavnoj skupštini, da postignu ono, što im po ljudskoj pravici pripada, a do toga, da se može doći isključivo sa jakim i skupnom organizacijom. Ove ideje vodile su i dalmatinske delegate, pa jedino i isključivo za njih upurno su zahtevali prijem zagreb. u Glavni Savez. Bez 4500 članova nema jedinstvene organizacije i naše posljednje nade neće se oživotvoriti, kao što i nijesu. — To su stanovište dalmatinci svugdje i svugdje usmeno i pismeno zastupali i od njega ne odstupaju, jer su uvjereni, da samo ujedinjeni do zadnjega možemo ipak nešto postignuti barem onaj vječno traženi minimum egzistencije. Njima nije ni do Benkovića ni do Bratanića, oni hoće sloge, rada i jedinstvenosti bez obzira na lične i partizanske interese.

Ako se u članku »Glavni Savez in mi« i baš »Budučnost će pokazati intrige i možda tamne sile, koje su bile za razdor« i najmanje cilja na dalmatinsko činovništvo, mi ga indignacijom od sebe odbijamo, jer ponavljamo mi jesmo i ostajemo samo za jedinstvo, a ako dodje do raskola, krivica neće biti na našoj strani.

Svakako mi nijesmo nigdje istupili, niti kamo pristupili stojimu u stavu očekivanja, upanjem da će jednog dana cjelokupno iskreno činovništvo otvoriti dobro oči i zajedničkim silama boriti se za naše opravdane zahteve.

Pri koncu moramo spomenuti, da benkovičev zborovanje nije bilo za ometati rad kongresa, nego su tu činovnici, koji nijesu bili u mogućnosti

prisustvovati kongresu, jer nepozvani, konferisali a donijeli rezoluciju u interesu cijelog činovništva.

Odličnim poštovanjem

Prof. Katanarić I. r., predsjednik.

Vestnik.

Uradniška kreditna zadruga. Nabavljajna zadruga državnih nameščencev v Ljubljani sporoča: Upravni odbor novo osnovane zadruge državnih uslužbencev za štednjo in kredit v Beogradu (Zemunu) je imel dne 3. t. m. svojo prvo sejo, na kateri se je konstituiral tako-le: Predsednik g. V. Djuričić, gener. direktor min. financ. Podpredsednik g. M. Kostić, prof. vojne akademije. Člani uprave: dr. K. Šmit, gener. direktor carine. Vladimir Vujnović, insp. min. soc. pol. in upravnik Saveza nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev. T. Jovanović, insp. min. pošte. V. Katunac, načelnik min. finan. Dr. Benković, mestni tajnik, Zagreb. Miloš Štibler, referent obl. uprave, Ljubljana. M. Katanarić, gimn. prof., Split. Sklenjeno je, da izda zadruga takoj poziv za vpis v članstvo in da prične takoj z delom. Glavne naloge zadruge so: da širi smisel za štednjo, da daje svojim članom posojila po najugodnejših pogojih in da pomaga pri gradnji cenenih in higijenskih stanovanj. Doslej se je prijavilo za vpis v zadrugo več tisoč državnih uslužbencev.

Za enotno fronto vsega državnega uradništva. Vendar se je pričela probujati tudi Hrvatska. V Zagrebu se je vršila 18. novembra l. l. konferenca vseh organiziranih državnih nameščencev, ki jo je sklical Savez javnih nameščencev. Konferenci je prisostvovalo nad 100 delegatov 28. organizacij. Konferenco je vodil predsednik dr. Benković, ki je v obširnem, stvarnem referatu pojasnil sedanje mizerno stanje državnih nameščencev. Sporočil je tudi nakano vlado, ki namerava ob reviziji uradniškega zakona izvršiti ponovno reorganizacijo uradništva in službenih prejemkov. Govornik je pozval vse navzoče, naj se propagira enoten nastop vseh prizadetih, sličen onemu iz leta 1919. Izvoli se naj akcijski odbor, čigar naloga je, voditi boj za zaščito pridobljenih pravic in za izboljšanje materialnega položaja vseh nameščencev. Nastopili so različni govorniki, ki so v ostrem tonu nastopili tudi proti vodstvu Glavnega Saveza v Beogradu, ki vedno in redno odlašajo do poslednjega momenta in ki nastopi šele tedaj, kadar je že prepozno. Napadali so tudi St. Radića zaradi njegove demagogije, omalovaževanja uradništva in zaradi žaljivk, ki si jih dovoljuje med preprostim ljudstvom na račun državnih nameščencev. Vsi govorniki so zagovarjali popolno depolitizacijo uradništva in uradniških organizacij in za enoten stanovski nastop pri volitvah. 30. novembra se je vršila v Zagrebu ponovna konferenca, na kateri se je sklepalo o konkretnih predlogih, ki se razpošljejo vsem stanovskim organizacijam v državi. Ko dobimo nasvete, jih objavimo. Ob tej priliki pa moramo javno pobotiti, da se Hrvatska pač giblje, da pa spijo državni nameščenci v Vojvodini, v Banatu, Sremu in v Bački spanje pravice. V teh krajih organizacije pač obstojajo, toda so brez — članstva. To so naši poplavljeni! Mi razumevamo njihov položaj tako, da jih je ljubi bog poplavlil, ne iz škafa z vodo, nego iz mernika z žitom in činkvantom ter z vsemi blagodatmi, o katerih se nam niti ne sanja. Ondi živi uradnik kot mali bog na Francoskem; če pa pride eden naših tja doli, ga prezirajo, mrzijo in bojkotirajo kot nadležnega vsiljivca. Vendar se je pa poslednji čas zdramilo nekaj pametnih ljudi, ki so uvideli, da tako ne gre dalje. Na čelo tega pokreta so se postavile — ženske uradnice. Čast, komur čast; če bodo pa kaj dosegle, je drugo vprašanje.

Za Zagrebom se je oglasil Split. 23članska deputacija je predlagala, da se sprejmejo naslednje zahteve, ki so bili tudi odobrene:

1. da se glavni Savez uradnikov za celo državo reorganizira na sindikalni osnovi;
2. da se ustnovi borbeni fond, ki ga bodo uradniki potrebovali v borbi za svoje pravice;
3. da se izdaja borbeni uradniški list, da se bojkotirajo vsi narodni poslanci, ki bodo pri reviziji uradniškega zakona odklonili obrambo uradnikov in
4. da se predlaga vladi, naj ponovno ustanovi uradniški penzijski fond, ki je obstojal prej v prečanskih krajih.

Dalmatinski uradniki predlagajo nadalje, naj ukine vlada aktivno in pasivno volilno pravico uradništva, da se na ta način onemogoči vpliv partizanske politike.

V zvezi s tem naj se izvrši redukcija nespособnih uradnikov.

Dalmatinski uradniki predlagajo, naj nastopi uradništvo v slučaju, da bi vlada vztrajala na zmanjšanju dohodkov, zlasti draginskih doklad, s skrajnimi sredstvi v obrambo svoje eksistence.

Tovariši!

Obnovite takoj naročnino in poravnajte zaostanke. — Vse gospode, ki smo jim poslali nabiralne pole prosimo, da nam jih čimpreje vrnejo. **Uprava.**

Društvo davčnih izvrševalcev vabi svoje člane na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 6. marca ob 9. uri v znani gostilni »Novi svet« v Ljubljani. Pozivljajo se vsi še nevlanjeni tovariši, da se takoj vpišejo v društvo in pošljejo blagajniku Gustavu Mlejnik v škofji Loki vsaj trimesečno članarino v skupnem znesku 9 Din in 1 Din za vpisnino. — Letos obhaja naše društvo 20letnico svojega obstanka in se po občnem zboru damo skupaj slikati pri fotografu, ako bo dovolj udeležencev. — Društvo se v zadnjem času mnogo trudi na vse strani za doseg dodatnega kredita za dnevnice in potne stroške, ki jih naši tovariši že pol leta ne dobivajo za izvrševanje vnanje službe. Zadržali so zaradi tega v veliko bedo in v dolgove in kakor javljajo njihova žalostna poročila, so njih moči in sredstva že daleč čez mero izčrpana in ne morejo sami brez cvenka več hoditi ven v službo. Zato se še tem potom nujno prosi vse merodajne činitelje, da takoj store svojo dolžnost. — Društveno vodstvo.

Uradniki policijskih agentov in II. kategorija. Državni svet je načelno priznal, da se morajo policijski agenti prevesti v III. kategorijo uradnikov. Razvrstitvena uredba pa izrečno določa, da spa-

dajo uradniki policijskih agentov v II. kategorijo, saj jo — resnici na ljubo — tudi pošteno zaslužijo. Cela dva je ministarstvo prevedlo v II. kategorijo, ostali pa še vedno čakajo, čeprav jo je nekaterim že priznal Državni svet. Mislimo, da je odveč omenjati, da je nova službena pragmatika že nad 8 leta v veljavi.

Nekaj o ljubljanski policiji. »Slovenski Narod« z dne 11. januarja 1927, št. 7, piše o priliki priznanja tatvine šoferja Mandlja sledeče: »Poleg Primožičevega slučaja bo to najsenzacionalnejša porotna obravnava. Ljubljanska policija pa je tudi v tem slučaju dokazala, da je na višku. Tako umor Primožiča, kakor ta zelo zagonetna tatvina sta bila trd oreh, ker so manjkali za storilcem vsi sledovi in tudi sicer ni bilo nikakih dokazov, ki bi kakorkoli izdajali storilca. V razmeroma kratkem času pa je policija spravila storilce v roke pravice, čeprav nima na razpolago ne zadostnih denarnih sredstev, ne modernih pripomočkov, katerih se poslužuje kriminalna policija drugod.« Popolnoma točno! — Da bi si pa javnost mogla ustvariti mnenje o delu policijskega osebja, bi moral dotični g. poročevalec pribiti žalostno dejstvo, da je policija tako kot ostali državni nameščenci naravnost mizerno plačana; da je minilo že več kot tri leta, odkar je stopil zakon o državnih uradnikih v veljavo in še sedaj nima večina všteti vojaških let; da velika večina uradnikov agentov in straže ni prevedena v II. kategorijo uradnikov, kot to popolnoma jasno določa razvrstitvena uredba; da večina policijskih agentov še sedaj ni v III. kategoriji, kakor je to točno razvidno iz razvrstitvene uredbe; da okoliški nadzorniki straže še vedno moledujejo za III. kategorijo; da policijsko osebje več kot 3 leta ne dobiva doklad za čezurno in nočno službo, dočim jih ostala policija v državi ves čas nemoteno prejema itd. itd. Na koncu bi pa moral omeniti, da obstoja ves čas, odkar obstoji naša država, v notranjem ministarstvu oddelek za Slovenijo. Tedaj bi

bila res žalostna slika o policiji ne samo v Ljubljani, ampak sploh v Sloveniji — popolna. P.

Koliko se nam odteguje za poplavljenec? Po referatu načelnika poročunskega odseka g. Djuričiča prilikom kongresa v Zagrebu je vsega nameščentva, ki je prizadeto z odtegljaji, 170.000 ali 2% vsega prebivalstva. V ministarstvu so naračunali, da znašajo odtegljaji vsak mesec 12 do 13 milijonov dinarjev. Če znaša dognana vsota škode po poplavi 250.000.000 Din, tedaj je dva odstotka prebivalstva, ki so tako bogati državni nameščenci, poplačalo od 1. avgusta 1926 do 1. februarja 1927 že več kot tretjino vse škode. — Mi pa vemo, da ta denar ni namenjen za poplavo krajev, pač pa za kranje državnega proračuna. Zato sta referat na kongresu in tozadevna resolucija precej zgrešila svoj cilj. Na kongresu smo bili celo tako strašno velikodušni, da smo naklonili vse odtegljaje fondu za pospeševanje gradbene akcije. Kar trkali smo se na prsa in poveljevali naš vzgleden altruizem . . . Naj se bero svete maše za denar, ki nam je zdrknil v vodo!

Hektografični aparati, zvitki, masa, hektografični trakovi vedno in najceneje v zalogi

pri 4

LUD. BARAGA, Ljubljana,

Selenburgova ulica 6.

Telefon 980.

TOVARNA ČEVLJEV PETER KOZINA & KOMP. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovejše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana, Breg 20, Aleksandrova cesta 1, Prešernova ulica; Zagreb, Račkova ulica 3; Beograd, Knez Mihajlova ulica 4.

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča trdka

A. Persche

Ljubljana, Pred škofijo 21.

Najboljši šivni stroji in kolesa znamk Gritzner in Adler ter švicarski pletilni stroji, Dubied za rodbino, obrt in industrijo

Josipa Petelinca Ljubljana

bliža Prešernovega sponenika

Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija Delavnica za popravila.

Na veliko Telefon 913 Na malo

Pisalni stroj „IDEAL“ modela D najmodernejše konstrukcije.

The Rex Co

LJUBLJANA, Gradisce številka 10.

Tovariši!

Kupujte svoje potrebščine le pri trdkah in obiskujte le lokale, ki inserirajo v „Našem Glasu“. Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!

Anton Škof

priporoča toaletne predmete kakor: milo, zobne krtačice, razne glavnike, škarje, žepne nože itd. vse v veliki izbiri in po nizki ceni.

Ljubljana

Pred škofijo 16.

Cenejše kot pri razprodajah

se dobi vsakovrstno manufakturno blago pri

J. TRPIN, Maribor

Glavni trg številka 17.

Kr. Dvorni dobavitelj

Anton Verbič, Ljubljana

Delikatese špecerija

Solidna postrežba, zmerne cene.

F. Szantner, Ljubljana
Selenburgova ul. 1.

Specijalna izdelovalnica obuval za bolne in občutljive noge in trgovina s čevlji po znatno znižanih cenah.

Nova manufakturna trgovina!

JOSIP ŠLIBAR, Ljubljana

Stari trg št. 21

Poleg Zalaznika

nudi vsakovrstno blago po najnižji ceni.

Državni nameščenci na obroke.

Priporoča se

I. ČERNE

Ljubljana, Dunajska cesta 28
Zaloga pohištva in tapetništvo.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo dežnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo točno in solidno.

A. & E. Skaberne

Ljubljana.

Manufakturna in modna veletrgovina.

Solidno blago.

Nizke cene

Obiščite novo urejeni oddelek za gospode

Trpežno blago Najnižje cene Modna trgovina za dame in gospode

A. Šinkovec nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 18, 19.

C. J. Hamann, Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

Izdaja Zveza državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani.

Odgovorni urednik Anton Adamič. Za Narodno tiskarno Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.